

Mariestads kommun

Övergripande granskning
Tekniska nämnden
Rapport

KPMG AB
2012-11-11
Antal sidor: 3

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	1
3.	Syfte	1
4.	Avgränsning	1
5.	Metod	1
6.	Tekniska nämnden	2
6.1	Styrning ledning	2
6.2	Uppföljning	3
6.3	Intern kontroll	4
6.4	Verksamhet	4
7.	Bedömning	4

1. Sammanfattning

Den övergripande granskningen 2012 har genomförts genom att nämnden, vid behov med hjälp av tjänstemännen, skriftligen besvarat en enkät. Frågorna var utformade som påståenden där en bedömning skulle göras av hur väl de överensstämmer med förhållandena i nämndens verksamhet. Möjligheter fanns också att skriva egna kommentarer efter varje fråga samt efter varje område.

De förtroendevalda revisorerna har sedan, tillsammans med sakkunnigt biträde, träffat nämnden tillsammans med representanter för förvaltningen för en genomgång och diskussion av svaren.

2. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen, som regleras i kommunallag och i god revisionsledning.

Kommunallagen och god revisionsledning förutsätter att all verksamhet granskas årligen. Med all verksamhet avses enligt god revisionsledning en översiktlig granskning av den styrning som nämnder och förvaltningar utövar för att uppfylla den uppgift och nå de mål som givits av fullmäktige.

För att uppfylla kravet på årlig granskning av all verksamhet har Mariestads kommuns revisorer valt att arbeta med nämndbesök och frågeställningar som besvaras av nämnd samt med verifiering i erforderlig omfattning. Den väsentliga inriktningen för denna granskning är följaktligen nämndens självbedömning, dialogen mellan nämnd och revisorer samt revisorernas bedömning och analys. Granskningen har utformats på så sätt att den ska kunna leda till en löpande självbedömning inom nämnderna.

3. Syfte

Syftet med granskningen är att göra en bedömning av om den styrning, uppföljning och interna kontroll som nämnden utövar är ändamålsenlig och tillräcklig.

4. Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta Tekniska nämnden.

5. Metod

Ett frågeformulär som var uppdelat i tre huvudområden; styrning och ledning, uppföljning samt intern kontroll, har ställts till tekniska nämnden. Frågorna var utformade som påståenden där en bedömning skulle göras av hur väl de överensstämmer med förhållandena i nämndens verksamhet. Nämnden har ombetts att besvara frågorna skriftligen. Avsikten har varit att svaren ska spegla nämndens uppfattning. Frågorna har besvarats med **ja**, **nej**, **delvis** eller **vet ej**. Svar som nej eller delvis har nämnden ombetts att kommentera.

Efter att revisorerna har analyserat svaren har revisorerna, tillsammans med sakkunnigt biträde, genomfört ett möte med nämnden för en gemensam diskussion om utfallet av svaren. Vid mötet

har behandlats ett urval frågeställningar från enkäten för en djupare diskussion samt ev. övriga aktuella frågeställningar. Vid mötet deltog också förvaltningschef.

6. Tekniska nämnden

I nedanstående avsnitt redogörs för den information och de diskussioner som fördes vid mötet mellan tekniska nämnden och revisorerna samt i förekommande fall skriftliga kommentarer som lämnats.

Då tekniska nämnden är en gemensam nämnd med Gullspång och Töreboda kommun så deltog även en revisor från dessa revisionsgrupper.

6.1 Styrning ledning

Nämnden menar att det har tagit lite för lång tid att utforma organisationen för de tre kommunerna som ingår i nämnden.

Styrningen från respektive kommun ser olika ut. För Mariestad har det på uppdrag av fullmäktige utarbetats mål som nämnden arbetar efter.

I Töreboda har de tagit fram indikatorer som styrinstrument. I Gullspång har fullmäktige antagit mål som kommunstyrelsen sedan har formulerat till leveransåtaganden. I Töreboda har det tidigare funnits mål som tagits upp på nämnden men enligt uppgift var det längesedan.

Ekonomistyrning används för samtliga verksamheter och kommuner dock saknas beskrivning av servicenivåer. Förvaltningschefen menar att de behöver stödja kommunerna i att utforma servicenivåer för verksamheten. I nämnden finns en prioriteringslista på åtgärder och de använder denna som underlag för att prioritera och bedöma vad som kan göras inom givna budgetramar. Efter det gör nämnden en åtgärdslista där åtgärderna är kostnadsberäknade. Enligt nämnden har det varit oklart vilken beslutanderätt nämnden har. Ett exempel är Gullspångs kommun där det krävs ett igångsättningsbeslut från Gullspång innan en åtgärd påbörjas.

I det skriftliga svaret till revisorerna står att lägesrapport utarbetas avseende kvalitetssystem. Förvaltningschefen framför vid mötet att han har lite svårt att se att det finns ett kvalitetssystem eller mätetal på kvalitet i verksamheten.

Budgetramarna fördelas genom att de följer föregående års fördelning med eventuell justering mellan avdelningarna om så behövs. Som underlag för budgetarbetet följs bl.a. mediakostnader. Vid investeringsprojekt är det viktigt att ha en realistisk budget. För att investeringsprojekten ska kunna hållas ekonomiskt är det också viktigt att "ta höjd" när kostnaderna beräknas. Förvaltningschefen understryker också att om det ska prutas i projekten måste det vara reella saker som plockas bort och att dessa inte ska föras in sen i projekten igen utan att det tillförs medel. Det måste finnas en god dialog med den kommun där investeringen ska göras. Vid mötet framförs att det i dag brister i dialogen med de tre kommunerna. Ofta kan budgeten för en investering göras flera år innan den realiseras. Då har förutsättningarna förändrats och därför måste det göras en ny beräkning vilket inte alltid görs i dag. Det medför att budgeten redan från början så inte stämmer.

Förvaltningschefen understyrker att det är viktigt med budgetdisciplin men då måste budgeten vara rimlig med hänsyn till det som ska levereras. Ett exempel är VA-verksamheten i Gullspåns kommun som inte har varit i ekonomisk balans på flera år. Till nästa år kommer de dock att få ett ekonomisk tillskott på ca 1,5 mkr. Förvaltningschefen understryker också att de måste ha en dialog med varje kommun om vad som är rätt nivå.

I Mariestads kommun finns en lokalförsörjningsgrupp och i Gullspång ska lokalförsörjningsplan utarbetas. Arbetet med en långsiktig investeringsplan för VA har påbörjats. Underhållsplan för fastighetsavdelningen behöver vidareutvecklas.

Det finns ett behov av att förtydliga det ekonomiska ansvaret i organisationen.

Avseende kontroll av att övergripande styrdokument följs skriver nämnden att det görs bl.a. genom intern kontrollplan och att fortlöpande kommunikation sker med upphandlingsenheten för att stämma av att de följer gällande avtal.

6.2 Uppföljning

Uppföljning av verksamhetsmålen sker fyra gånger per år i samband med de ekonomiska uppföljningarna.

I nämnden sker återkommande rapportering från verksamheten till exempel genom att de olika verksamheterna kommer till nämnden för att presentera sig.

En genomlysning genom nyckeltalsjämförelser har gjorts av ett extern företag. En nyckeltalsbaserad modell för uppföljning finns och gatuavdelningen har fått tillskjutet medel från Mariestads kommun för att införa detta. Töreboda och Gullspåns kommun har dock ej varit beredda att skjuta till pengar för att införa detta. Det som nu gjorts i Mariestad är en inventering av gator som ska vara ett underlag för att kunna lägga verksamheten på intraprenad.

Jämförelser med andra kommuner är enligt uppgift svårt inom de tekniska verksamheterna. Medborgarenkät ("Kritik på teknik") har varit återkommande (senast år 2010). Svårigheter med jämförbarheten har dock gjort att t.ex. SKL:s jämförelser för parkverksamhet har avslutats.

Det finns en historik i nämnden att underskott som uppstår under året får accepteras i efterhand av berörd kommun. Nämnden menar att det i stället borde vara ett system där det ges realistiska budgetramar och i de fall nämnden bedömer att verksamheten inte kan bedrivas inom givna ramar ska åtgärder tas fram i tid. Det planeras också att de ska börja dela upp i driftskostnader, planerat underhåll och akut underhåll.

Energieffektiviseringsmål följs upp och rapporteras bl.a. till Energimyndigheten. Uppföljning av kostnadseffektivitet görs och det sker kontinuerliga verksamhetsanpassningar. Ett exempel är städverksamheten i samband med eventuell upphandling av entreprenad.

6.3 Intern kontroll

Enligt uppgift vid mötet så styrs internkontrollplanen av ekonomiavdelningen. Den behandlas dock i tekniska nämndens arbetsutskott och fastslås i nämnden.

6.4 Verksamhet

En sammanställning av ackumulerat reinvesteringsbehov har redovisats avseende kommunens fastigheter. Det finns här ett stort underhållsbehov. En justering har gjorts på de interna hyrorna. Det finns inga medel till planerat underhåll utan det som görs är akututryckningar. Det kan sedan bli så att det krävs en investering för att göra nödvändiga åtgärder.

Den budget som finns för gatuavdelningen räcker endast till drift och ingenting till underhåll. Asfaltsavtal finns för Mariestads kommun men i övrigt finns inga underhållplaner. Det innebär att planerat underhåll ej är budgeterat. Inom förvaltningen har ett projekt påbörjats för att kostnadseffektivisera gatuavdelningen vilket de anser är ett steg i rätt riktning.

När det gäller lekplatser sker en besiktning årligen men det saknas aktuell skötselplan.

Avseende städverksamheten finns detaljerade överenskommelser med resp. verksamhet/kund. En genomlysning pågår inför en ev. upphandling av städ på entreprenad.

När det gäller vatten och avloppsnät pågår ett arbete med framtagning av långsiktig reinvesteringsplan och underhållsplan. Kortsiktiga reinvesteringsplaner finns det. I Töreboda har det presenterats en VA-plan. För att den ska kunna hållas krävs det 10 – 12 mkr per år för underhåll.

Det finns brister resurstilldelningen för att kunna genomföra investeringar enligt budgetbeslutet (se kap 6.1). Det planeras dock att tillföra en förstärkning på projektledarsidan och det ska upphandlas ett ramavtal. I förvaltningen finns en blandning av verksamhet som utförs i egen regi och det som läggs ut på entreprenad.

7. Bedömning